

Izhaja vsaki četrtki ob 11 uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 krone. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta 1 50c. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7

Naročilo in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunki ulici, na Josip Verdijevev tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenskem bregu (Riva Cornò) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Delavska slavnost dne 3. maja.

„Slovensko kat. delavsko društvo v Gorici“ je nameravalo v skromnosti obhajati dne 3. maja blagoslovljenje društvene zastave in slavnostno zborovanje v proslavo papeževga jubileja. Toda bratska društva po deželi so zahtevala, da naj se proslava papeževga jubileja vrši kar najbolj slovesno in da naj se tej slavnosti pridružijo vsa katoliška društva goriške dežele. Obljubila se je gmotna in moralna pomoč. Do zdaj se je oglasilo nepričakovano mnogo društev, ki se bodo ali po odborih in po pooblaščenih deležila delavske slavnosti. Udeležiti se bodo tudi županstva in pevski zbori, ki bodo poveljevali slavnosti. Pri veselici sami bo deloval izborni domači pevski zbor. Nekatera društva pridejo s svojimi zastavami.

Na ta način bo dne 3. maja praznik katoliških društev goriške dežele, ki hočejo dati izraz svojemu katoliškemu prepričanju in svoji neomajni zvestobi do rimskega papeža, Kristusovega namestnika. Pokazala se bo med katoliškimi društvi lepa edinost, izvirajoča iz bratske ljubezni in iz ljubezni do stvari, katero moramo junaki zastopati.

Naša socijalna društva so vzkli iz rodovitnega semena papeževih okrožnic, zlasti „Quod apostolici muneris“ l. 1878, „Rerum novarum“ l. 1891 in „Graves de communi“ l. 1901. Te okrožnice so nam dale navod, pa tudi navdušenje in ob enem zaslombo nasproti raznim nasprotjem. Zasnova so se tudi na Goriškem razna društva, ki se hočejo zdaj sniti, da proslavijo Onega, ki jih je zbudil v življenje in da se mu za velike dobrote dostojno zahvalijo.

Proslava papeževga jubileja dne 3. maja bo korak najprej v naši socijalni organizaciji. Vstvariti moramo krepko in enotno organizacijo. Do zdaj ni bilo med društvi prave edinosti. Društva se niso

poznala. Na shodu dne 3. maja si bomo bratski segli v roke in se navdušili za nadaljno skupno delo.

Katoliško stranko slovensko čaka mnogo trdega dela, zlasti v sedanjih zmedenih razmerah. Nujno potrebno je, da se vsi rojaki čvrsto poprimejo tega dela. Le z delom za ljudstvo se more stranka vzdrževati. Storilo se je do zdaj že marsikaj, kakor bo pokazal shod. Zastopana bodo delavska društva, posojilnice, gospodarska društva, zavarovalnice, bralna društva itd. Ta društva pomenjajo delo za ljudstvo. Toda vse to delo je še-le komaj začeto. Shod dne 3. maja imej nalogo, da vzbudi novo navdušenje za nadaljno delo.

V kratkem razpošljemo vabila in vstopnice za shod. Upamo, da bo shod veličasten in dostojen proslavi papeževga jubileja. V tem upanju kličemo milim slovenskim rojakom:

Na svidenje dne 3. maja!

Prepirajočim se Slovencem v premislek.

Umrli češki rodoljub in narodni voditelj baron Rieger je zapustil oporoko, v kateri se nahaja tudi političen odstavek, ki spričuje o plemenitem čustvovanju pokojnega voditelja češkega naroda. Ta oporoka je vredna, da jo spoznajo tudi Slovenci in iz nje tudi za se izcerpajo koristne nauke.

Pokojni baron Rieger govori svojemu narodu tako-le: „Svojemu narodu iz dna srca želim, da v boječnosti nikdar samega sebe ne pozabi in se tudi v domišljiji ne prevzame. Svetujem mu, da naj na svojem jasno in nepristransko pripoznanem pravu vztraja, pa da naj se od strasti ne daje zavajati h krivici proti drugemu...“

Želim mu, da poslušaja vedno le svet v vsakem oziru poštenih in za domovino

delujočih mož in se ne meni za visokodoneče besede in prazne publice, ki mogoče dopadajo njegovemu samoljublju katero pa pogosto govore nezreli ljudje dvomljive moralne vrednosti ali sebičneži ki streme za bogastvom, poljudnostjo ali politično močjo. Svetujem mu, da posebno zaupa na svojo lastno moč, seveda ob nje pravi presoji, da svojih moči ne precenjuje in se ne spuša v nespametna podjetja, ki stavijo v nevarnost njegov obsto, da se vedno spominja tega, da si le s poštenim, duševnim in materijalnim delom, in tudi tu le polagoma, pa gotovo, ustanovi boljše bodočnost.

Želim nadalje, da moj narod nikdar ne pozabi krščanskih idealov da se drži večnih pravil časti, pravice in človečnosti, in da nikdar ne odstopi od zahtev pravičnosti in se nikdar ne posluži nasilstva, če bi tudi trenoten odstop od pravičnosti obetal hipen vseh. Naj se vedno spominja tega, da je splošno mednarodno spoštovanje pravice najtrdnjša bramba narodov, zlasti narodov, za katere je posebno nevarno, ako prestopijo ta obrambni zid ter se podajo na nestalna tla sile ali pravice močnejšega.

Konečno je moja želja, da moj narod z vsjo silo v sebi zatira pregreho nevoščljivosti, ki je med nami, žal, zelo pogosta. Ta je ostudna pregreha, ki niti grešniku ne donaja koristi, marveč ga ostruplja, pregreha, ki postanek in razvoj v človeku zadržuje, ki slednje zaslugo oblati, slednje nesebično delo osumnici, slednjega visokega moža pogazi v blato. Da, ona zadržuje slednje delo v kali, in ne dopušča plemenitemu delu, da bi druge spodbujalo. Ta pregreha je bila skozi stoletja v Slovanih najbolj nevarna vir nesloge, ker se je spdkopavala vsaka avtoriteta, da, bila je vzrok, da so jih drugi podjarmili ali pa je ovirala ustanovitve mogočnih organizacij.“

Politični pregled.

Deželni zbor štajerski. — Deželni zbor štajerski sešel se je na kratko zasedanje. V tem zasedanju izvolili so se razni odseki. V vsak teh odsekov je izvoljen po jeden slovenski deželni poslanec. V deželni odbor bil je od Slovencev izvoljen posl. Robič. Rokitanskijska stranka je glasovala s Slovenci. V deželnem zboru je prodrlo vkljub ugovorom od strani slovenskih deželnih poslancev nemško žensko učiteljsko v Mariboru, v katerih imenu sta govorila Žičkar in Hrašovec. Katoliška nemška stranka je glasovala proti Slovincem.

Italijanska juridična fakulteta v Inomostu. — Že delj časa se čita po listih, da namerava vlada ustanoviti v Inomostu posebno italijansko juridično fakulteto. Proti tej nameri vlade pa so se začeli Nemci v Inomostu oglašati.

Ruski car Nikolaj v Rimu. — Pred par tedni so poročali listi, da je ruski car za zdaj opustil misel, podati se v Rim. Te dni pa krožijo po listih zopet vesti, da se ruski car že v mesecu maju poda v Rim.

Velike demonstracije na Hrvatskem. — V Zagrebu so bile tokom sobote in nedelje zopet velike demonstracije. S postaje samoborske železnice so potrgali mažarske napise in okna razbili. Trg Khuen Hedervaryja nima nobenega napisa več. Došlo je mnogo vojaštva, ki pa ne more vzdržati reda. Tudi v Varaždinu so bili veliki nemiri. Ljudstvo je skrajno razburjeno radi neprestanih krivic, ki jih delajo Mažari Hrvatom.

Kartuzijan in francoski ministarski predsednik Combes. — Veliko sanzacijo je povzročila te dni na Francozkem vesti, ki je krožila po nekaterih francozkih listih in v katero je zapleten sin ministerskega predsednika Combesa, ki je tajnik v notranjem ministertvu. Listi so namreč poročali, da je neka vplivna oseba ponudila kartu-

LISTEK. Skalnica. Psalmi v čast M. D. svetogorski.

Po Visoki pesmi.

I.

„Uršula, oj srečna deklica govori! Kaj si videla na Skalnici ob zori? Kakšna je izvoljena nebes kraljica? Kakšna je, povej nam, vseh devic devica?“

„Lepa vsa je in brez madeža Marija, vredna, da ji glavo venec zlat ovija!

Njen obraz je ko jutranja svitla zarja, ko za gorami nam solnčni dan otvarja.

Nje oči golobje, kdor jih videt more, Nje lasje kot volna je s planinske gore.

Lica Nje v ljubezni sveti so plamteča, kakor lilija na Skalnici goreča.

Nje zobje kot strižnih ovc je bela čreda, ustnice škrlat, sladkoba Nje beseda.

Vrat Njen kakor Davidov je stolp z branili, tisoč škitov, vse orožje močnih v sili.

Roke Nje so ko dišave in mazila; rada v njih objemu vekomaj bi bila!

Nje obleka je kot jablana cvetoča, v raznih barvah čednosti oznanujoča.

Kdo popiše naj še, kar v Njej je skrito, kar srce Nje žensko krije plemenito?

Duša Njena polna milosti je svete, za nje duhom deklice teko neštete.

Če bi vse lepote druge vkupe zbrali, ne bi jih primerjali Devici zali.

Pojte, deklice, z menoj Mariji hvalo in vse ljudstvo z nami naj bi se odzvalo:

Bodi, o Marija, vekomaj češčena, vekomaj češčena, Ti najblažja žena!“

II.

Čujte glas na Skalnici: Marija zove iz vseh krajev hčere svoje in sinove:

„Sneg je skopnel in po dolih led se taje, mraz jenjuje, zima skoraj že prešla je.

Jenjalo že zimsko mrzlo je deževje, čas obrezovanja v nogradih prišel je.

In trombentice in zvončki so veseli po deželi naši pesem že zapeli.

Figovo drevo je brstje že pognalo. Slišati v deželi grlico je zalo.

Oj hitite k meni, romarji, veselo prosit blagoslova si za svoje delo!“

Egidij.

Gorske slike.

Nekaj o Svetliču.

Ko sem bil jaz še majhen, je bil Svetlič popravljajoč občinske ceste v naši vasi. Bil je že takrat postaren in lasje njegovi so bili že pepelu podobni.

In glejte, kaj se je sedaj prigodilo! Pri pedesetih letih se je spomnil, da ni dobro človeku samemu biti, pa je začel iskati si boljše polovice, kar mu ni bilo ravno težko, kajti tudi pri nas velja to, da mož ni nikoli prestar.

Pri raziskovanju, katero se je vršilo več nedelj in praznikov, pri katerem se je vrgel v svojo najboljšo obleko, se je odločil za Matilko, ki je takrat služila pri učitelju za dekle. Ko je bil sam se sabo na čistem, da ni nobena druga na svetu zanj, šel je ter odkril svojej kraljici svoje vojaško, neustrašeno srce, katero pa je baje vendar malo drugače trepetalo v njegovih prsih, kot navadno.

Z Matilko sta bila kmalu na čistem.

Zdaj pa k županu po oblast za ženitev. Huda pot je bila, a vendar jo je storil, saj je viselo njegovo življenje in morda še več na tej poti.

„I gaspud žepan, bi prosu, de b’

se uoženiv, i sej vejo, de človek na more bet braz ženske v hiši.“

„V kakšni hiši pa, saj jo nimaš“, pravi župan.

Svetliča je to speklo, še le sedaj se je prav zavedel, kaj in kako.

„I pa sej bi šou gostavat kam“... „Ta ne bo nič; le izbij si jo iz glave ženitev. Kaj pa bi ti rabil ženo? Kako jo boš redil, kako morda otroke? Pojdi, pojdi, jaz ti ne dovolim.“

In stal je trd, kakor mrzlo kamenje.

Pa je šel Svetlič okolu vseh starešin in cincal tako dolgo, da so sklicali sejo in mu slednjič po treh tednih vendar dovolili, da se sme oženiti.

On pa je vzel pero v svojo desno roko pa je pisal, kakor kažejo stare listine, Matilki tako-le:

Ti Mojapreluba!?

Prej ku ti Nadale pišem te srčno Pozdravim jen ti dam vedot, de drljajbnost sem udobiv de se bom stabo poročiv jen zdaj te še Enkrat prov iz srca pozdravim jest

tuoj Tone.

Tako torej je pisal on svoji ljubici. Ni se čuditi, da je znal nekoliko sukati

zizanom vspešno posredovanja v zadevi avtorizacije, ako ji red izplača za to takoj 300.000 frankov, ki jih dobi dotična parlamentarna skupina, ki bo v zbornici podpirala prošnjo kartuzijanov, po tem pa še 200.000 frankov v volilni fond za dotično stranko. Da je bila ta zahteva res stavljena, potrjuje po poročilu pariških listov kartuzijanski duhovnik Rey. Prior je seveda to ponudbo odklonil. Isto potrjuje urednik lista „Petit Dauphinois“ Besson, ki sicer imena dotične osebe še ne navaja, a se iz vse afere razvidi, da tiči za njo sin ministerskega predsednika Edgar Combes, tajnik v notranjem ministerstvu. Mož je brčkone potreboval denarja, in kje bi ga bil lažje dobil nego tu, ko bi mu nakana ne bila izpodletela.

Macedonski dogodki. — Rusija in Avstrija nista zadovoljni ne s Turčijo in tudi ne z Bolgarijo. Prvi se očita, da se premalo briga, da bi ukrotila Albance, o drugi pa trdita, da ni pretrgala še vseh zvez z macedonskimi ustaši. Na to sta opozorili Rusija in Avstrija Turčijo in Bolgarijo ter zvrčati vso odgovornost za hude posledice na nju. V Solunu je nastala te dni med prebivalstvom velika razburjenost. Krožijo namreč tam vesti, da nameravajo ustaši pognati v zrak banko, pošto in druge denarne zavode. Zato pa je odredila oblast, da hodijo po noči po ulicah, v katerih stanujejo kristjani, močne vojaške straže. Oblast je tudi izdala poseben manifest, s katerim se opozarja prebivalstvo, naj se ne vznemirja vsled takih govoric. Ali manifest ni nikakor pomiril prebivalstva, marveč je še bolj razburil. Zato je pripravljeno že vse polno družin na beg.

Iz Male Azije dobaja po morju vsaki dan vse polno vojaštva. Vse to vojaštvo je namenjeno za kosovski vilajet.

V Mitrovico je že dospel odlok, ki zaukazuje, da se s smrtjo kaznuje Ščerbinevega morilca Ibrahima.

Prebivalstvo v Macedoniji. — V Macedoniji je od 2.258.224 ljudi 1.182.036 Slovanov, 499.204 Turkov, 228.702 Grka 128.711 Albancev; ostali so Cincari, španjski Židi, Cigani, Rusi, Čerkezi in nekaj družih tujcev. V ostalih delih evropske Turčije so Slovanov tako zastopani: Vilajet Drinopolje: skupno prebivalstvo 1.006.500; Slovanov 585.000. Vilajet Kosovo: skupno prebivalstvo 1.073.691; Slovanov 637.600. Vilajet Skutari: skupno prebivalstvo 322.000; Slovanov 70.000. Vilajet Janima 648.000; Slovanov 20.000.

Dopisi.

Iz Mirna. — Neki tukajšnji domačin, sedaj c. kr. poštni uradnik, je imel za velikonočne praznike dopust. To prilžnost je mož uporabil, da pokaže svetu, kako imeniten prerok je postal. Kadar ga je obsenčil v krčmi vinski duh, pa je začel biti se po prsih: „Jaz sem liberalci!“ Potem je preroški govoril: „V Mirnu ne opravijo nič, ne Kopač, ne delavci; vsi bodo propadli. Tudi klerikalci in duhovniki bodo propadli. Nič ne opravijo vsi skupaj.“ Potem je začel zabavljati proti klerikalcem, češ, da nobene stvari ne storijo prav, da skrbijo le za sé in za svoj žep itd. — Poglejte Vi, g. poštni uradnik, nekoliko nazaj! Poglejte samo, kdo je bil tisti, kateri Vam je pomagal do tiste uradne „kape“, katera po-

pero, bil je namreč v mestu v svojih mladih letih in tam se je bil naučil tisto mrvo pisanja. Danes grem staviti tri kopicice lešnikov, da piše Zavetnikov Cenček, tisti ki nosi hlače na jedni oprti, mnogo boljše kakor naš Svetlič. . . .

O pastu je bila poroka. Mrz je bil in jaz sem čepel doma na peči. Pa se vrata odpro, pa vstopi Svetlič, ki pravi:

„Dans je moje poroka. Dejte, pej napravite kej takle, že veste kaj če bet.“

On je odšel po nevesto, mati pa je začela hitro nekaj cvreti in kuhati in opoldan, ko so prišli iz cerkve, je bilo že vse na mizi. . . .

Sedaj je že mnogo let od tega. Jaz sem od takrat malokedaj več videl Svetliča, ker sedaj ne popravlja več občinske ceste, pač pa berači in lazi okoli, da preživi sebe, ženo in petorico otrok.

Slep je že skoraj in noge so mu oslabele, a on vendar ne pusti, da bi se njegova Matilka trudila, češ, ona ima z otroci dela dovolj.

Tako torej naš Svetlič.

Gorski.

kriva Vašo puhlo glavo. Ali niso bili klerikalci res predobri, da so Vas podpirali z denarjem in kosilci, koje ste dobivali v Gorici v semenišču, da ste potolažil lačni želodeček? Takrat niste bil še prerok! Sedaj imate svoj kruh, sedaj pa naj klerikalci propadejo?! Ne veselite se prezgodaj, nevaležnež! Vsakdo dobi plačilo po delu. Ko se spet vidimo, govorite bolj pametno!

Mirenski delavec.

Kred, 20. aprila 1903. V predzadnjem „Primorcu“ z dne 10. aprila t. l. napadel me je dopisnik iz Starega sela, češ, da rujem proti bralnemu društvu istotam. Koliko je v tem dopisu resnice, naj pojasni sledeča

izjava:

Podpisana občinska zastopnika občine Kred sva na zahtevo g. učitelja Iv. Ivančiča v Kredu povpraševala pri vseh hišah v Starem selu zaradi dopisa v zadnjem „Primorcu“ z dne 10. aprila 1903, v katerem se očita imenovanemu g. učitelju, da skuša razdirati bralno društvo v Starem selu in sva izvedela sledeče:

Nobeden vprašanih ni rekel, da bi ga bil g. učitelj šuntal proti „bralnemu društvu“ v Starem selu ali mu sploh odsvetoval, naj ne pristopi k društvu.

V spričo tega najin lastnoročni podpis

J. Urbančič,
starešina.

I. Skočir,
podžupan.

Taki so dopisi iz naše občine (naj bodo že naslovljeni iz Kreda, Starega sela ali Borjane) že delj časa v „Soči“ in „Primorcu“, v katerih se javno blati občina in odlični njeni člani pred svetom. Dopisnik pljuje v lastno skledo. Pa vsake reči je enkrat konec; mera je že več kot polna. Naj ne misli dopisnik, da mu bomo služili i nadalje v nakovalu, da bo po rias mlatil. Tudi ljudstvu se gabi tako počenjanje, zato take dopise ogorčeno obsoja.

Naj si zapomni dopisnik, da je obrekovanje tudi po državnih postavah kaznjivo dejanje. Vtegne jo skupiti, da jo bodo pomnil celo življenje, ker pravica še ni zaspala na svetu in je slednjič le ona zmagovalka.

Da sem bralnim društvom sploh odkritosrčen prijatelj, to dopisnik prav dobro ve, saj me je videval 18 let ob vsaki „Besedi“ v kobaridskeji čitalnici kot požrtvovalnega, delujočega člana.

Vzrok, da nisem ud tuk. bralnega društva je med drugimi posebno ta, ker nisem še pozabil vdarca, ko ste mi pred 2 letoma z lažnjivim obrekovanjem nameravali škodovati na mojej službi in slednjič ker se vsakemu značajnemu človeku gabi prestopati prag hiše, kjer se je skovalo in se še vedno kuje toliko lažnjivih dopisov iz naše občine.

Ivan Ivančič,
učitelj-voditelj.

Iz Št. Petra pri Gorici. — V „Soči“ z dne 15. t. m. je zopet dopis iz naše vasi. Podpisani dopisnik Peter (to je: Peter Brumat, poštar) se pred vsem z njemu lastnim tonom zaganja v našega g. kaplana, ki se je v tem pregrešil, da ga je že dne 2. t. m. v „Prim. Listu“ javno pozval, naj dokaže, kar je pisal.

Da Peter z g. kaplanom ni zadovoljen, se ne čudimo; nasprotno, mi mislimo, da bi moralo biti g. kaplana sram, ako bi ga taki dopisniki hvalili! — O dokazih ni duha — ne sluha, marveč kakor v zadnjem dopisu, enako tudi sedaj naš Peter le nekaj namigava, a to niso dokazi!

Peter bi nadalje rad utajil, da ni sodeloval pri onem nesramnem dopisu glede zavarov. društva za govejo živino, to je pri dopisu, ki jasno priča, kake moralne propalice so gotove vrste naprednjaki, toda njegov izgovor je zelo jalov. Izgovarja se s tem, da „nam je znano, da je v Št. Petru več pisave zmožnih oseb, ki sestavijo lahko vsak resničen (ali pa neresničen!) članek in ga objavijo v „Soči“. Res, to je nam znano, a znano nam je tudi, da se v cellem Št. Petru, tudi med naprednjaki, ne dobi nobenega drugega, ki bi brez vsacega vzroka toliko podlosti spravil v en dopis, kolikor je je v dotičnem.

Mi dobro vemo, da bi Peter rad krivdo zvalil na druge (že vé, zakaj!), zato se je takoj v začetku že po enem izmed njegovih uslužbencev namigavalo na neko drugo osebo. No, mi nismo tako nespametni, da bi se dali zapeljati, kajti dovolj je, da človek prebere le en sam dopis iz Št. Petra s podpisom P. B., druge je potem takoj lahko spoznati, če

tudi nimajo podpisa. Sicer smo pa slikali, da se je izjavil eden njegovih prvih pomočnikov, da ga je opominjal, naj ne piše, a zastoj!

Nato si privoščič Peter družega svojega „prijatelja“, katerega v naprednjakem tonu imenuje „znanega hinavca“ in „faliranega krojača“. No, mi ne poznamo nobenega „faliranega krojača“, ker Fr. Černic, na katerega poštar Peter meri, si na pošten način služi vsakdanji kruh in pošteno preživlja sebe in vso svojo družino; poznamo pa neke nekega „faliranega študenta“, ki si v kljub obilemu premoženju ne upa preživeti svoje družine, in zato svojim delavcem pri krvavo zasluženem plačilu večkrat utrga kak groš, ako le more, kar je menda vnebovpijoče. — In poznamo tudi drugega „faliranca“, kateri v svoji velikodušni krščanski ljubezni (katero tako rad povdarja, kedar njemu kaže) ni mogel trpeti poleg sebe še kakoga drugega, ki bi tudi rad s pošteno obrtnijo preživljal sebe in svojo družino, ampak je — kakor se je splošno govorilo — toliko časa zoper njega ruval, dokler ga ni proč spravil! — Ti „faliranci“ niso v naši sredi, ampak se prištevajo odločno k naprednjakom! Peter, ako jih poznate, primite tudi te nekoliko v strah, da ne bodo delali vaši stranki — ki je stranka čistih — sramote!

Toliko za danes; prihodnjič pa še kaj, ako bo treba. Za sklep pa zopet ponovimo: Tisti zlati časi, ko so liberalci z nami lahko delali, kar so hoteli, so minuli! Na svidenje torej!

Eden izmed tistih, ki se trudi za postranske zasluzke.

Št. Viška gora. — Pred kratkim se je vršila v naši občinski kanceliji proti trem „klerikalcem“ znamenita kozja sodba. — Sodnijski obravnavi je predsedoval sam gorski Salomon, po domače Repenkar. — Poliška telegenca je ovadila namreč tri naše moze zavoljo veleizdajstva, ker imajo doma menda vsak po eno kozo. — Repenkar je sodil ostro in pravično, a nekoliko pomankljivo. Zakaj? — Ko je obsodil poliške kozje, treba, da bi obsodil tudi poliške kozle, katerih je toliko, da skačejo že čez plot in uhajajo v Ameriko. — Potem bi moral povabiti k tej obravnavi tudi lovca, ki je vstrelil kozo namesto srne, in trgovca, ki je nameraval v Policah vpeljati prekomorsko trgovino s kozjimi bobki. — — —

Zakaj so gorski „klerikalci“ vložili utok proti zadnjim občinskim volitvam? — Prvič zato, ker niso hoteli, da bi taka nevedna, strankarska komisija norce brila z našimi volilci. — Drugič zato, da bi tudi višje oblasti vsaj nekoliko izvedele o podivjanosti gorskih naprednjakov. — Tretjič zato, ker smo vsi dobro misleči prepričani, da je naprednjaška stranka v vseh ozirih nazadnjaška, gnjila, nesposobna za delo. — Ali mora biti županstvo v naših rokah, ali pa odstopimo naprednjakom vse tri razrede. Če bomo imeli samo šest mož v starašinstvu, dobrega ne bomo mogli doseči, slabega ne preprečiti. — Zatorej: ali naš župan ali nič! — S takim starokopitnim zaspencem in čudnim kristjanom, kakoršen je naš p. n. Repenkar, ne pridemo Gorjani nikdar naprej. —

V zadnjem dopisu s Št. Viške gore, ki sta ga prinesla „Prim. list“ in „Gorica“, pograbili smo tukajšnjega župana z razbeljenimi kleščami, a vendar ne reče nobene, se ne gane. — Zato ga sedaj še posebej uljudno vabimo na javen ples. Ven Repenkar! — Pokaži se ako se upaš! — Naši „fedri so naš najdl!“ — Vrhu tega ti povemo pa še to na uho: Zaradi zasluga, ki jih imaš pri mlekarnici, smo že poslali tvojo fotografijo okrožnemu sodišču v Gorico in glavarstvu v Tolmin. Mi hočemo imeti mir, red in delo! — Sicer pa — servus repa! — Na svidenje pri... Gorski Buri.

Novice.

Prošnja. — Društva, ki so dobila vabilo za delavsko slavnost dne 3. maja, naj se pravčasno odzovejo, da jim pošljemo vstopnice. Vstopnice se dobivajo tudi v delavski sobi v Gorici.

Odborniki „Slov. katol. delavskega društva“ v Gorici se vabljene, da se udeleže v polnem številu odborove seje, ki bo v nedeljo ob 11. uri v delavski sobi.

Dr. P.

Za „Slovensko sirotišče v Gorici“ oziroma za „kat. društvo detoljubov“ so darovali: P. n. Josip Mašera, vikar, 2 K, Josip Golob, vikar, 2 K, N. N. 2 K, V. T. 1 K, Josip Lovišček 2 K, Fr. Kuštrin 1 K.

Za zastavo „Slov. katol. delavskega društva v Gorici“ je daroval: P. n. Josip Mašera, vikar, 1 K, Ivan Jamšek 1 K.

Volitev v centralni odbor c. kr. kmetijske družbe. — V soboto se je vršila na tuk. c. kr. kmetijski družbi volitev 7 članov v centralni odbor te družbe iz odseka za mesto Gorico in goriško okolico. Izvoljeni so bili italijanski kandidatje s 104 glasovi proti 38, katere slednje so oddali slov. člani za slovenske kandidate. Pri ti volitvi pa so se Italijani zopet jedenkrat pokazali v pravi italijanski luči. Sicer pa je postala c. kr. kmetijska družba po smrti prejšnjega njenega predsednika, nepozabnega grofa Franceta Coroninija, vse kaj drugega, ko kmetijska družba in se vsak dan bolj umiče svojemu pravemu cilju. Pa preidimo k stvari. Volitev v soboto vršila se je po pristnem italijanskem pravilu: osar tutto. Volilna komisija, kateri je predsedoval sam predsednik in dež. glavar dr. Pajer, ni hotela pripustiti k glasovanju okolu 70 slovenskih članov, ki niso imeli pri sebi izkaznice, da so plačali letošnjo udnino, četudi jih je vabilo predsedništvo v posebnim vabilom k volitvi. Opomniti moramo namreč, da se ni pri enakih volitvah do sedaj še nikdar zahtevala taka izkaznica. Ker so pa nekateri slovenski člani že pred volitvijo slutili, da se nekaj takega plete za kulisami, podali so se pred volitvijo v društveno pisarno, da bi plačevali svojo udnino. Ali glej: blagajnika ni bilo nikjer najti, čeravno je bilo to ob uradni uri in bi moral biti blagajnik strankam na razpolago. Očividno je torej, da se je kdo tako spozabil, da se je iz strankarskih namenov poslužil tako nizke mahinacije, ki dovolj jasno priča, na kaki stopinji dostojnosti mora stati oni, ki se v dosego strankarskih namenov zateka k takim sredstvom. Umljivo je samo ob sebi, da je nastala med slovenskimi člani največja razburjenost in da je moral dr. Pajer čuti marsikatero grenko ali popolnoma zaslužno besedo iz ust slovenskih članov.

Naj dostavimo še, da je nastopila v volilno dvorano tudi policija. Poklicati jo je šel gozd. komisar Rubbia. Kako potrebna se je temu maloumnemu človeku zdela policija v volilni dvorani, razvidno je iz tega, da se je ves čas v ozadju neumno smejal. G. polic. komisarja Contina ni našel doma. Morali so ga po mestu iskati. Gospode na c. kr. okr. glavarstvu prosimo, naj bi v drugič ne poslušali Rubbie.

Slovinci se gibljejo. — G. Anton Pečenko, trgovec v Gorici, je kupil Rinaldinjevo hišo v Verdijevi ulici poleg dosedanje svoje.

„Katoliško društvo slovenskih učiteljic“ je imelo dne 28. prosinca zborovanje, pri katerem je c. kr. učiteljica, gospa Dolores Gärtner prebrala svoj spis „o umetnosti v šoli“. Živahnemu čitanju, iz katerega se je poznalo, da čitateljica izraža svoje lastne misli in subjektivno prepričanje, so poslušalke sledile z očividnim zanimanjem.

Dne 1. in 2. svečana so društvenice pele pri blagoslovu v cerkvi sv. Ignacija v proslavo papeževe petindvajsetletnice.

Dne 18. svečana je duhovni voditelj, preč. g. župnik Ivan Kokošar govoril o pravem prerokovanju in pravih čudežih, dne 20. svečana pa o metodiki v petju.

Dne 11. sušca je predsednica predavala o Dienstvergu do dobe njegovega pozivanja v Berlin, dne 25. sušca pa o početnem zemljepisnem pouku. Ta predmet bode nadaljevala dne 26. aprila ob 10. uri predp.

Dne 29. aprila ob 5. uri pop. bode slovesno zborovanje na čast petindvajsetletnice sv. Očeta Leona XIII.

Sestanek slovenskih krščanskih časnikarjev je bil včeraj ob 9. uri predp. v dvorani „Kat. Doma“ v Ljubljani. „Primorski List“ je zastopal č. g. Ivan Dermastija.

Oratorlj sv. Franciška, ki ga je včeraj prozvajala v ljubljanski stolnici „Glasbena Matica“, se je sponesel veličastno.

Volitve v Trstu. — V četrtem in tretjem mestnem razredu je zmagala sedanja klika „Patria“ proti kandidatom društva „Domenico Rossetti“. Včeraj je

v drugem razredu tudi zmagala „Patria“. Prvi razred voli v soboto. Slovenska okolica bo volila v nedeljo dne 26. t. m. od 9. predpoldne do 12. opoldne.

Ob zadnjih volitvah pred tremi leti (8. aprila 1900) so v slovenski okolici bili ti-le vspehi:

V Škedenju je zmagal ital. kandidat Banelli s 273 glasovi proti dr. Abramcu, ki je dobil 147 glasov; v Kadinju je zmagal dr. Rybář s 142 glasovi proti Mauronerju, ki je dobil 99 glasov; v Verdeli je zmagal Vatovac s 170 glasovi proti it. Ferlugi, ki je dobil 45 glasov; v Rojanu je zmagal Fr. Dolenc s 172 glasovi proti Zahonyu (112); na Občini je zmagal Janez Gorjup (219) proti it. Burgsthalerju (170), na Proseku je zmagal dr. Gregorin (190) proti it. Cumarju (139).

Umrli je v Trstu načelnik znane slovenske trgovske tvrde g. Mihael Truden. Gosp. Mihael Truden, ki je dočkal visoko starost, bil je eden izmed tistih, ki so prvi začeli vzbujati narodno zavest med tržaškimi mestnimi Slovenci. Naj počiva v miru!

Nemško-slovenska zveza na Kranjskem. — Da je narodno-napredna stranka na Kranjskem sklenila z Nemško zvezo, ki je rodila pri občinskih volitvah v Trzinu grdo narodno izdajstvo, to je bilo dokazano z neovrznim dokumentom. Tako zvezo je obsojalo vse časopise, ki mu je še količkaj mari na obanku slovenskega naroda. Slovenskemu časopisu, ki je tako zvezo obsojalo, se je pridružila zadnji čas tudi ugledna praška „Politik“, ki je v ta namen na velikonočno soboto priobčila članek pod naslovom: „Der Anfang vom Ende“. Ta članek pa je tako zmešal možgane ljudem okolo „Slovenskega Naroda“ ter jih tako razburil, da so začeli kakor blazni okolo sebe brcati na desno in na levo, tako, da se jim mor. smijati vsak razsoden človek. Kdor se hoče o tem pripričati, čita naj dotična dva članka, katera je priobčil „Sl. Narod“ kot odgovor na zgoraj omenjeni članek „Politike“. V zadnjem svojem članku pa je mahnil „Narodov“ člankar s svojo surovo gorjačo tudi po dr. Gregorčiču, ter zapisal te-le besede: „In ko je na Goriškem falitni dr. Gregorčič z zvezo, katero je sklenil z Lahi, zlezal v državni zbor in deželni odbor, je-li „Politik“ tulila proti omenjenemu klerikalnemu politiku tako, kakor tuli dandanes proti nam in napredni stranki?“ — Tu očita torej „Narodov“ člankar dr. Gregorčiču, da je sklenil z Lahi zvezo. To isto je očitala dr. Gregorčiču svoječasno tudi „Soča“. Kakor smo pa takrat rekli „Sočinemu“ člankarju, da ostane toliko časa podli falot, dokler nam ne dokaže resničnosti te svoje trditve, istotako rečemo danes tudi „Narodovemu“ člankarju, da je in ostane podli falot, dokler nam ne dokaže, kje, kdaj in kako da je dr. Gregorčič sklenil z Lahi kako zvezo.

V obrambo. — „Soča“ je dne 15. t. m. priobčila na mojo osebo tako podel članek, da sem prisiljen javno braniti se. Kaj se je torej zgodilo v Biljah velikonočni ponedeljek? Kakor povsodi, ostajajo tudi v Biljah zunaj cerkve med službo božjo zanikerni kristijani; če pa vže morajo iti v cerkev, postavijo se, posebno mladeniči, pri cerkvenih vratih tako, da branijo ljudem, ki slučajno zamude sv. mašo, vhod v cerkev, ali pa grede med sv. mašo sami iz cerkve. Velikonočni ponedeljek zasačil sem začetkom sv. maše med drugimi na cerkvenih vratih 15-letnega sina prejšnjega organista. Ker ni na cerkv. vratih prostora za take paglavce, silil sem ga naprej v cerkev, toda fant se je postavil ter začel vgovarjati. Ne da bi se z njim dalje pečal, najdem pred njim drugega dečka enake starosti, ki tudi ni hotel dalje. Ker se ni dalo na opetovani opomin pri dečkih z lepa nič opraviti, rekel sem okolu stoječim, da so taki paglavci največa prihodnja nesreča za občino in šel iz cerkve. Laž je torej kar piše „Soča“, da sem vdaril paglavca po licu ter ga oklofutal. Vzemimo pa tudi slučaj, da bi bil res prismolil krepko zaušnico, ali ne bi bil storil prav? Paglavcem, ki so bili izključeni iz šole, ki niso vredni, da bi se jih dopustilo k prvemu sv. obhajilu, a pristopajo vzlic nepriljubljenosti in nevrednosti, ki znado hudo preklinjati, bi bile zaušnice le dobro zdravilo k poboljšanju! —

Toda „Soča“ mi v isti št. še očita, da sem divji, surov človek, hudičev namestnik ter ne zaslužim, da bi se me imenovalo častnim občanom, ampak, da

bi se me izgnalo čim prej iz Bilj, kjer spravljam občane na občane, hujskam in pretepavam ljudi; svetuje starešinstvu, naj se obrne do prem. nadškofa, da reši Bilje tega neznoznega zla. Na te izbruhe „Soče“ in biljenskih dopisnov odgovorjam sledeče: Odkar sem ustanovil v Biljah „Hranilnico in posojilnico“, in „Ljudsko opekarno“ ne morejo nekateri mirovati. Ne vem, ali sem jim jaz toliko na potu, ali pa „Posojilnica“ in „Ljudska opekarna“, to pa je znano, da smo s posojilnicami povsod presekali žilo onemu oderuštvi, ki je izsesavalo kri našemu ljudstvu se zloglasnimi „rekuperami“ in 20–30 odstotnimi obrestmi. Od tod izvira ono sovraštvo. „Soča“ pravi, da sem jaz tisti katoliški duhovnik v naši deželi, s katerim se mora največ baviti. Lep poklon in lepo priznanje! Baš napadi v „Soči“ mi pričajo, da sem na pravem potu. Od tega delovanja me ne bodo odvrnili ne sovraštvo in ne nasprotsvo nekaterih Biljencev, ne napadi v „Soči“. Gospodje Biljenski, ako nam hočete pomagati pri delu za čast in blagor občine, pozdravljam Vas najsrčneje — če pa nočete, ne pričakujte ljubezni in naklonjenosti dobrega ljudstva!

Bilje, dne 19. aprila 1903.

Ivan Rojec, kurat.

Samomor. — V torek okoli 9. ure zjutraj se je zaprl „Piccolov“ dopisnik, Anton Petris, v stranišče in se vstrelil z revolverjem v sence. V tistem hipu je šel mimo hiše duhovnik, katerega so ljudje poklicali k nesrečnemu samomurcu. Bil je toliko še pri zavesti, da je na vprašanje namignil, da se hoče spovedati, kar mu seveda ni bilo mogoče. Prenesli so ga v bolnišnico. Do danes ni še umrl. Bog mu razsvetli pamet!

Tatvina v šempetarski cerkvi. — Iz št. Petra pri Gorici se nam piše: V noči med zadnjim četrtkom in petkom sta okradla pri nas dva hudobneža altar M. B. Še predpoldnem sta se skrila v cerkvi in sicer na koru v omaro za note, in tu sta čakala noči. Za spomin sta pustila tam nekaj cigaret. Po noči potem sta oropala kip Rožnovske M. B., ki je imel veliko dragocenosti na sebi. Škode je gotovo dobrih 1600 kron. Odnesla sta vse, kar sta mogla doseči, le malemu Jezuščku sta pustila na glavi krono in v rokah zlato kroglo; ne vemo ali se jima je tako mudilo, ali sta pa mislila, da je listo brez vrednosti. Nato sta poskušala odpreti nabiralnike; trije so železni, in teh nista mogla odpreti, pač pa se jima je posrečilo, da sta odprla en lesen nabiralnik, v katerem pa ni moglo biti kaj posebnega; k večjemu sta našla nostri kake 2 kroni.

Iz cerkve sta skušala priti najprvo pri velikih vratih. Ker pa teh na noben način nista mogla odpreti, sta poiskala lestvo, ki je bila za velikim altarjem. Po lestvi sta splezala na prižnico, in od tu prišla v zakristijo. Iz zakristije jima je bilo lahko na prosto priti, ker je bila ta od znotraj zaklenjena in ključ v ključavnicu. Mudila sta se pri „svojem delu“ kake dve uri. Zjutraj je eden izmed njih nekaj zlatenine prodajal po Gorici. Policija jima je za petami, in upamo, da prideta v roke pravici.

Za velikonočne praznike so okradli neznani tatovi tudi cerkev sv. Vida na Placuti v Gorici že v drugič.

Mesto kancelarijskega asistenta je razpisano na okrožnem sodišču v Gorici. Prošnje je predložiti predsedništvu tega sodišča do 15. maja t. l.

Slana. — Česar smo se bali, se je, žal, vresničilo. V nedeljo in ponedeljek imeli smo slano po vsej goriški okolici, po vipavski dolini, po Brdih in v Gorah. Od vseh strani nam dobajajo žalostni glasovi o velikanski škodi, katero je prizadela slana na sadju, na trtah in na raznih drugih poljskih pridelkih. Posebno hudo je osmodila krompir in občinah št. Andrež, Vrtojba in št. Peter. V teh občinah sadijo namreč naši kmetje vse polno zgodnjega krompirja, katerega razpošiljajo potem v severne kraje in je ta za nje skoro glavni pridelek. Tudi murvino perje je slana močno poškodovala in bo to za svilorejce od velike škode. V noči od sobote na nedeljo zmrznila je voda po lužah in jarkih. V nedeljo zjutraj ob 7. uri je kazal toplomer jedno stopinjo pod ničlo. Včeraj pa je stalo srebro ravno na ničli. Sneg po naših bližnjih višavah še vedno ni skopnel popolnoma in nevarnost za slano ni še nikakor odstranjena. Po Brdih in po okolici so sicer v nedeljo zjutraj in v ponedeljek ljudje kadili, da bi s dimom od-

gnali slano, ali vspeh je bil baje neizdaten. — Toliko o slani le na splošno. Mogoče da dobimo za prihodnjo številko o nji in njenih posledicah natančnejša poročila od naših prijateljev.

Deželni odbor razglasa: Oddaja se naprava povišstva, ki je potrebno za opremljenje uradov deželnega hipotečnega urada. Vabijo se izdelovalci povišstva, ki se nameravajo potezati za napravo teh izdelkov, da vložijo svoje ponudbe deželnemu odboru do 30. t. m. ter naj določijo cene in dobo, kedaj jim bode mogoče to povišstvo izročiti. — Podrobna pojasnila o kakovosti in množini potrebnega povišstva in dotičnega dela, se razvidijo pri deželnem stavbinskem uradu.

Razpisujejo se 4 prostori, ustanovljeni od vis. deželnega zbora v spomin ranjkega deželnega glavarja Nj. E. grofa Franca Coronini za brezplačno zdravljenje v prvi morski kopelji v Gradežu štirih ubožnih škrofuloznih ali rakitičnih dečkov oziroma deklic te dežele za letošnjo dobo kopelj. — Prošnje, ki morajo biti opremljene z mnenjem občinskega zastopstva, spričevalom o cepljenju koz in spričevalom o pristojnosti prosilcev v kako občino Goriške in Gradiške, kakor tudi se spričevalom ubožstva in zdravniškim spričevalom boleznih prosilcev, naj se vlagajo pri dež. odboru do 15. maja t. l.

Iz Kožbane nam pišejo: Inteligenca iz Mirnika in z Golobrdra napravila je, kakor je znano, utok proti našim občinskim volitvam, ki so se izvršile dne 18. decembra 1902. Koliko kvintalov neresničnosti so ti inteligentni modrijani nagromadili v svojem utoku, nočemo zdaj omenjati. Povemo pa le to, da niso mogli rekuranti niti jednega nezakonitega slučaja dokazati, na katerega bi se moglo opirati c. kr. namestništvo v Trstu, ako bi hotelo razveljaviti volitve. Kakor v „Soči“ in v „Primorcu“, trobili so v svojem utoku, da je zmagala županova stranka le vsled agitacije in sicer protizakonite agitacije. Ko sta zatrobila „Soča“ in „Primorec“ to laž v svet, nismo se hoteli spuščati v prepis s take vrste časniki, marveč čakali smo raje, kako bodo pristaši „Soče“ in „Primorca“ svoje trditve dokazali v utoku. No, c. kr. namestništvo pravi v svoji rešitvi: „V ugovoru, da je županova stranka po agitatorjih motila volilce, ni naveden niti eden slučaj, s katerim bi se mogla dokazati nezakonita agitacija“. Torej kje so vaši dokazi, o katerih ste govorili? Kdor pa komu kaj nepostavnega očita, ne da bi mu mogel to dokazati, ga obrekuje in obrekovalci ostanete tudi vi, dokler nam ne dokažete onih nezakonitosti, katerih ste nas dolžili. Tako je in nič drugače.

V Jagersčah je umrl 18. t. m. tukajšnji posestnik in cerkveni ključar g. Janez Kacin. Rajnki je bil mnogo let občinski zastopnik in je mnogo let delal v korist občine. Kot cerkveni ključar ima rajnki neminljive zasluge za našo župnijsko cerkev, katera se ima njemu zahvaliti za mnogotere koristne naprave. Dasi ravno samouk, bil je rajnki književno izobražen in se je zelo zanimal za socialno vprašanje. Najbolj ga je težila zadnja leta življenja zavest, da posestniki v njemu tako ljubih domačih hribih propadajo. Blag mu torej spomin. N. p. v. m. l.

Druga poštna zveza med Bovecem in Trbižem. — Iz Bovca nam pišejo: Večletna želja hovskega prebivalstva se je slednjič izpolnila. Dne 16. aprila ob 8. uri zjutraj se je med streljanjem topičev otvorila druga vozna poštna zveza med Bovecem in Trbižem. Ljudstvo je visoki vladi za otvoritev te poštno zveze zelo hvaležno. Ta pošta, ki bo vozila vsako leto med 16. aprilom in 15. oktobrom, odide vsaki dan ob 8. uri zjutraj iz Bovca ter dospe v Trbiž ob 12. uri 45 m. Ob 1. uri 15 m. odide iz Trbiža ter dospe ob 5. uri 50 m. v Bovec.

V Biljah je prešlo veleposestvo Aleks. Solerja v roke znanega Naglosa, ki je prodaja domačim kmetom proti dobremu dobičku. — Ali bi ne mogel kak slovenski konsorcij vkupavati med nami posestva za domačine?!

Vabilo na IV. redni občni zbor „Hranilnice in posojilnice“ v Pevmi, vpisane zadruge z neomejeno zavezo, ki se bode vršil III. velikonočno nedeljo, dne 3. maja 1903. ob 4. uri popoldne v župnišču. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo računskega pregledovalca. 3. Odobritev računa za l. 1902. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev računsk. pregledovalca in namestnika. 6. Slučajnosti. V Pevmi, 16. aprila 1903. Načelstvo.

„Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda v Gorici“ obvestuje vse ude tega društva, da kdor bi rabil obvezilo zelenega cepljenja (gumi-lastig) najbolje vrste pri znižanej ceni naj se oglasi v teku 14 dni pismeno ali ustmeno (osebno) pri imenovanem društvu, koliko bi potreboval, ker se potem direktno naroči skupno pri najbolji firmi.

Proti četrti Božji zapovedi je hudo grešil te dni neki Prinčič iz Kozane, ki je svojega 70 letnega očeta Antona Prinčiča na glavi ranih tako močno, da so ga morali prepeljati v tukajšnje bolnišnico.

„Slovenska Šolska Matica“ je izdala ravnokar troje knjig: 1. Pedagoški Letopis, ki sta ga uredila H. Schreiner in V. Bežek. „Pedagoški Letnik“ obsega naslednje razprave: Dr. J. Bežak: Nemščina kot drugi deželni jezik; dr. J. Tomišek: Grščina; L. Lavtar: Računstvo; Fr. Orožen: Zemljepisje; J. Schmoranz: Prostorčno risanje; dr. J. Bizjak: Keranova teorija o osebnosti in povedku; M. J. Nerat: Statistika ljudskih šol l. 1870, 1880 in 1890; J. Dimnik: Teme in teze pedagoških poročil; Fr. Gabršek: Poročilo o delovanju „Slovenske Šolske Matice“ l. 1902; „Slov. Šolske Matice“ upravni odbor in imenik društvenikov. — 2. Učne slike k ljudskošolskim berilom. Prvi del: Učne slike k berilom v Začetnici in v Abecednikih, uredila H. Schreiner in V. Bežek. — 3. Realna knjižica. Zbirka učne snovi za pouk v realijah na ljudskih šolah. Pomožne knjige za ljudskošolske učitelje. I. del: Zgodovinsko učna snov za ljudske šole, drudi snopič.

„Slovenska zveza“ ima letošnji občni zbor binkoštni ponedeljek in torek v Ljubljani. Referati in nasveti naj se do 1. maja prigrasé na naslov: Fran Jaklič, učitelj v Dobropoljah.

Požari v Konjicah na Štajerskem. — Zlobna roka po Konjicah zažiga hiše. Velikonočno sredo proti polnoči je pogorela Šrajfova hiša. Ko so ljudje leteli gasit Šrajfovo hišo, so zapazili, da gori tudi streha Potočnikove gostilne kraj konjiške okoličanske šole in so ogenj še pravočasno pogasili. — Na veliki petek ob osmih zvečer so zgoreli Werbniggovi hlevi, istočasno je pa začel goreti Suterjev hlev na spodnjem koncu trga. Ogenj so hitro udušili. Ko je minil strah Konjicane, je gorelo v sosednjih žičah ob dveh po noči. Gotovo to niso slučaj! Ljudstvo je vznemirjeno in se boji noči.

Zmaga Hrvatov na Reki. — 15. t. m. so se vršile na Reki dopolnilne volitve za mestni zastop. Pri teh volitvah sta zmagala hrvatska kandidata dr. Ervaz Barčić in Anton Valušnič, proti dvema italijanskima kandidatom. To je jako veselo znamenje, da so se reški Hrvatje začeli gibati. Reka je sicer hrvaško mesto, a madjarski zistem vzgojil je s terorizmom in z demoralizacijo na Reki toliko renegeatov, ter gladil Italijanom tako izdatno pot, da smatrajo italijanski privandraci mesto Reko popolnoma za italijansko, kar pa ni in ne bo nikdar, ako se bodo znali reški Hrvatje dobro organizirati.

Sveti oče — krstni boter. — Pariški „Journal“ piše, da je bilo na dan papeževga jubileja v Rimu rojenih 30 otrok, izmed katerih je izbral sveti oče dva dečka in eno deklico, katerim je bil v spomin svojega jubileja krstni boter.

P. n. g. čitatelje našega lista opozorjamo na oglas trgovca Likarja, kateri ima lepo zalogo molitvenikov in podobice, pa tudi mnogovrstnih pisarniških tiskovin po primerni ceni.

Za kratek čas.

Kralju je kazal osle. — Ko je leta 1871 japonski poslanec Ivakura prišel na Holandsko in v Amstrdamu stopil z ladije, kazali so mu otroci na cesti, ki so menda prvokrat v življenju videli Japonca, z obema rokama osle. Ne poslanec ne spremstvo niso vedeli, kaj to pomenja, in vprašali so barona Siebolda, ki jih je spremljal. Bil je v veliki zadregi, kaj naj jim odgovori, in po kratkem premisleku jim pravi, da je na Holandskem to znak najvišjega spoštovanja in čiščenja. Stvar je bila v splošno zadovoljnost rešena. Kake posledice je imela ta razlaga, pokazalo se je drugi dan, ko je holandski kralj sprejel japonskega poslanca. Komaj je poslanec vgleдал kralja, začeli so on in njegovi sprem-

ljevalci kralju kazati osle, kakor so jih prejšnji dan kazali otroci. Vtič, katerega je ta naslop napravil na kralja, je bil nepopisen. Baron Siebold, ki je se svojo napačno razlago to provzročil, je bil osupnen, vendar si je znal pomagati. Razložil je kralju, da je ta čudni pozdrav na Japonskem običajen in velja tam kot znak najvišjega spoštovanja. Ob tej razlagi razjasnil se je obraz kraljev, in začel je tuje goste na isti način odzdravljati. Tudi dvorni uradniki in dvorne gospe so kazale osle Japoncem.

Lekarna
Cristofolletti v Gorici

Prave in edne žel. kapljice
s znamko sv. Antona Padovaškega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da sGINE v kratkem času omotica in šivotna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

Jako pomnožena zaloga:

Molitvene knjige,
najrazličnejše in trpežno vezane,
čudovito nizke cene od 30 vin. navzgor,
10 točno plačanih 1 na vrh.

Svete podobe:
najlepše sedanjega časa, neverjetno nizke cene, za I. sv. obhajilo nad 40 različnih,
100 komadov od 2 K 40 v navzgor,
razne druge 100 kom. od 60 v navzgor.

Pisarniške potrebščine:
po najnižjih konkurenčnih cenah,
uradni papir 250 pol od 2 K navzgor,
pisemski „ 100 „ „ 60 vin. „
zavitki „ 100 „ „ 50 „ „

Rapid nov. Jako praktičen peresnik s tinto 3 K.

G. Likar, Gorica, Semeniška
ulica hiš. šte. 10.

Zaloga vina!

Na prodaj je belo in črno brisko, vipavsko, furlansko in istrijsko vino. — Odpošilja se na vse kraje v sodčih od 56 litrov naprej. Postrežba je točna.

Se priporoča s spoštovanjem

Josip Toroš,
Via del Ponte Isonzo h. šte. 6.
Gorica.

Viktor Toffoli
v Gorici, via Teatro št. 20
(na stari pošti)

velika zaloga
oljkinega olja
iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 40	Corfù . . . kr. 56
„ boljše „ 44	Bari . . . „ 60
dalmatinsko „ 48	Lucca . . . „ 70
istrijsko . . . „ 56	Nizza . . . „ 80

Priporoča se preč. duhovščini za naročbo olja za cerkv. svetilke.

Nova delavnica
cerkvenih posod ♦ ♦
♦ ♦ ♦ ♦ in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.

Podpisani vsjo si naznaniti preč. duhovščini, da je odprl novo delavnico cerkvenih posod ter se priporoča za naročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni kovini in v vsakem slogu po najnižjih cenah.

Ker še nima ilustrovanih cenikov, pošlje po želji preč. duhovščini obrise raznih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popraviljanje rabljenih reči, jih zopet posrebi in pozlati tako, da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strelkovode po najboljših iznajdbah in popravlja že rabljene.

Udani
Franc Leban,
srebrar.

V odlikovanem fotografskem
atelje-u
Anton Jerkič,
v Gorici,
Gospoka ulica št. 7
drugo nadstropje

izdelujejo se vsa v fotografsko stroko spadajoča dela v najmodernejšem štilu in neprekosljivo natančnostjo po jako zmernih cenah; priporoča se tudi v izdelovanje *krajevskih in drugih rasglednic, ki so prisnane kot najlepše.*

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Ant. Jerkič,
fotograf.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi *svojo*

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Methodovo kavo in Ciril-Methodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine tvrdke Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,
trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši)

Teodor Slabanja,
srebrar,
v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

„Gospodarsko društvo“, keče
registr. zadruga z omejeno zavezo,
je otvorilo
svojo lepo urejeno
prodajalnico

Cenjenim odjemalcem postreže z dobrim blagom po zmernih cenah. Priporoča vaje za obilna naročila se beleži z odlič. spoštovanjem odbor.

Karol Draščik,
pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898. in v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlinjo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birno in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

PETER COTIČ
čevljarški mojster
v Gorici, Gospoka ulica št. 14.
priporoča svojo delavnico.

Naznanilo!

Podpisani *krojaški mojster* naznanjam slav. občinstvu, da sem odprl **ново delavnico** v lastni hiši *na Kolehah št. 205 pri Kojskem*. Izvršujem vsakovrstne obleke ter imam v zalogi raznega sukna, tkanine in izgotovljenih srajc.

A. Mavrič, krojač.

Krojaška mojstra
Čufer & Bajt
v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača
izdelujeta
vsakovrstne obleke za možke
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

„Centralna posojilnica“
v Gorici,

registrirana zadruga z omejeno zavezo, sprejema **hranilne vloge**, katere obrestuje po 4½, polmesečno; nevdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje **posojila** udom na osebni kredit po 5% in na vknjižbo po 5½.

Sprejema **člane** z glavnimi deleži po 200 K in z opravnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za naganje in vračanje so na razpolago položnice c. kr. poštne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštnih stroškov.

Uradne ure se vsak delavnik od 8—12, ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrčkih tudi popoldne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Berite! Berite!

Ker je prav važno za vsakega!!
Pridite v Gorico in obiščite

ново trgovino manufakturnega blaga
na voglu Corso Verdija in Šolske ulice šte. 5, (kjer je bil preje Tribunal).

Le tam najdete ravnokar došlo samo pristno in sveže blago, posebno se pa opozarja **novoporočence.**

V zalogi se nahaja: pravo kranjsko sukno in platno, volna za obleke, hlačevina prkal, oksford, žepne rute, srajce, kravate, nogovice, razno perilo za postelje, žimo, volno in Gradl za madrače, kovtve, plahite itd. itd.

Priporočava se za obilen obisk ter bilježiva z odličnim spoštovanjem

Hedžet & Koritnik.

Cene so skrajno nizke!!!

„Krojaška ♦ ♦
♦ ♦ ♦ ♦ **zadruga“**
Gorica,
Gospoka ulica št. 7.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono, kakor: Volne, perkal, Oksford, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izberi. — Nadalje ima bogato zalogo platna, Chifona in prtenine, hlačevine, volnene odeje, kovtrov, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovratnikov, naprsnikov in raznih drobnin.

Preproge, zagrinjala in pogrinjala iz volne in bombaževine. — Tudi se še naznanja slavnemu občinstvu, da se **razproda vse od prejšnjih sezon zaostalo blago pod lastno ceno.**

➡ Na zahtevo stranke pošiljajo se **uzorci poštnine prosti hitro in točno** ➡

Konečno se naznanja slavnemu občinstvu, da **so cene tudi vsemu novemu blagu tako nizke, da se ni bati nikake konkurence!**

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za pošteno in solidno postrežbo!